

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/10/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6213205650
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6213205650.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Ďuriana a sudkyň JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Renáty Deákovej, v právnej veci navrhovateľky U. N., rod. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo S. G., R. č. XXXX/X, v skutočnosti bytom v D., G. č. XXX/X, proti odporcovi R. N. nar. XX.XX.XXXX, bytom vo S. G., R. č. XXXX/X, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej N. N., nar. XX.XX.Q., bytom v D., G. č. XXX/X, na čas po rozvode, zastúpenej Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, ako kolíznym opatrovníkom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 7P/89/2013-203 zo dňa 24.09.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o zverení maloletej do osobnej starostlivosti navrhovateľky (druhý výrok), o povinnosti odporcu platiť maloletej výživné (tretí výrok) a v závislom výroku o trovách konania (štvrtý výrok) p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozviedol manželstvo navrhovateľky a odporcu (prvý výrok), maloletú zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok (druhý výrok), odporcovi uložil povinnosť platiť maloletej výživné počnúc právoplatnosťou výroku rozsudku o rozvode manželstva v sume 120,- € mesačne splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky (tretí výrok) a o trovách konania rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania (štvrtý výrok). Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že navrhovateľka a odporca uzavreli manželstvo dňa 11.09.1993, pričom z ich manželstva pochádzajú dve deti, a to plnoletá dcéra Y. N. a maloletá. Navrhovateľka a odporca spolu nežijú v spoločnej domácnosti od mája 2013, kedy navrhovateľka spolu s maloletou dcérou odišli zo spoločnej domácnosti. Navrhovateľka aj odporca sú zamestnaní, pričom navrhovateľka dosahuje priemerný príjem zo zamestnania v sume 200,- € v hrubom mesačne a odporca v sume 337,- € v čistom mesačne. Maloletá navštevuje deviaty ročník základnej školy vo S. G.. Okresný súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na rozvod manželstva účastníkov konania. Pretože ich manželstvo si od mája 2013 neplní ani jednu zo svojich funkcií, nakoľko účastníci konania spolu nežijú, nehospodária spolu ani nezabezpečujú starostlivosť o maloletú. Súčasne okresný súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti navrhovateľky na čas po rozvode. Pri rozhodovaní o otázke zverenia maloletej do osobnej starostlivosti jedného z rodičov prihliadol okresný súd najmä na záujem maloletej a to najmä na jej citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Okresný súd mal nesporne preukázané, že v súčasnej dobe maloletá žije v domácnosti navrhovateľky, táto situácia ku dňu rozhodnutia súdu trvala už od mája 2013, kedy navrhovateľka odišla zo spoločnej domácnosti spolu s maloletou, pričom v tejto súvislosti súčasne okresný súd prihliadol aj na znalecký

posudok znalkyne O. I. Kúdelkovej, nakoľko odporca sa domáhal zverenia maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a navrhovateľka o takúto formu osobnej starostlivosti záujem neprejavila. Zo znaleckého posudku bolo podľa okresného súdu nesporne preukázané, že striedavú osobnú starostlivosť nepreferuje navrhovateľka ani samotná maloletá, pretože nie je jej vôľou bývať striedavo u oboch rodičov, pričom podľa znaleckého posudku a jeho záverov bolo nesporné, že maloletá v súčasnej dobe preferuje navrhovateľku ako osobu, na ktorú je intenzívne naviazaná, má k nej silnú emočnú väzbu a aj podľa znalkyne je navrhovateľka osobou, ktorú maloletá ako dieťa v jej veku potrebuje ako svoju dôverníčku a osobu, o ktorú sa môže oprieť vo vzťahových veciach; čo sa týka striedavej osobnej starostlivosti zo záverov znaleckého posudku znalkyne vyplynulo, že maloletá vo veku 15-tich rokov je intelektovo vyspelá, výchovne dobre zvládnutá, bez výraznejších problémov v správaní, pomerne samostatná a vyspelá, ktorá dokáže posúdiť a zvážiť aj svoje potreby a záujmy, pričom sa dá opierať aj o jej názory, ktoré ona vníma ako optimálne pre ňu a ona tohto času rezolútne odmieta striedavú starostlivosť. Okresný súd rešpektoval názor maloletej tak, ako mu to ukladá Dohovor o právach dieťaťa, ale aj § 43 ods. 1 Zákona o rodine a § 100 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Preto okresný súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá v podstate zabezpečuje všetky potreby maloletej a v najlepšom záujme maloletej je to, aby v súčasnej dobe bola vychovávaná navrhovateľkou, pričom podľa znalkyne, navrhovateľka spĺňa všetky atribúty pre to, aby jej výchova mohla byť zabezpečená potrebným spôsobom; táto okolnosť bola potvrdená aj znaleckým dokazovaním, kedy samotná znalkyňa potvrdila pri svojom výsluchu, že navrhovateľka aj napriek výhradám odporcu, je schopná zabezpečiť plnohodnotnú starostlivosť o maloletú. Okresný súd súčasne uložil odporcovi povinnosť platiť maloletej výživné v sume 120,- € mesačne, keď vychádzal zo zistenia, že odporca je v súčasnosti zamestnaný a má priemerný príjem zo zamestnania v sume 337,- € mesačne a nepravidelný príjem v sume 20,- € mesačne, keď z uvedeného je podľa názoru okresného súdu schopný plniť si vyživovaciu povinnosť vzhľadom na potreby maloletej; okresný súd mal súčasne preukázané, že odporca v súčasnej dobe nedisponuje takými finančnými zdrojmi a finančnými prostriedkami, z ktorých by bol schopný plniť si vyživovaciu povinnosť vo vyššej sume, keď výživné požadované navrhovateľkou v sume 500,- € mesačne podľa okresného súdu nezodpovedá súčasným potrebám maloletej, keďže navrhovateľka nemá zvýšené výdavky v súvislosti so zabezpečovaním potrieb maloletej, ale len bežné výdavky spojené s návštevou školy a záľubami maloletej. Okresný súd nemal preukázané, že by odporca v súčasnej dobe disponoval inými príjmami, než príjmami z pracovnej činnosti. Okresný súd mal preukázané, že maloletá má výdavky na cestovné do školy, keďže každodenne do školy dochádza z miesta bydliska do S. G., súčasne má výdavky na rôzne školské potreby a ďalej výdavky spojené s návštevou základnej umeleckej školy v sume 9,- € mesačne. Maloletá síce trpí respiračným ochorením, ale v súčasnej dobe je podľa vyjadrenia ošetrojúcej lekárky jej zdravotný stav relatívne dobre ustálený. Preto okresný súd považoval výživné v sume 120,- € od odporcu spolu s prídavkom na dieťa a daňovým bonusom za čiastku, ktorá v súčasnej dobe zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej. O úprave styku odporcu s maloletou okresný súd nerozhodol, keďže účastníci styk s maloletou nežiadali upraviť. Okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenia § 23 ods. 1, § 24 ods. 1, 2, a 4, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj s poukazom na ustanovenie § 113 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“); o trovách konania rozhodol okresný súd s poukazom na ustanovenie § 144 O.s.p.

Proti rozsudku okresného súdu podal odporca včas odvolanie zo dňa 05.11.2014 (č.l. 215 spisu), ktoré doplnil písomným podaním zo dňa 18.11.2014 (č.l. 216 spisu). V odvolaní uviedol, že ho podáva v časti výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti navrhovateľky na čas po rozvoде. Domáhal sa zmeny napadnutého rozsudku tak, aby maloletá bola zverená do ich striedavej osobnej starostlivosti s navrhovateľkou v dvojtyždňových intervaloch v rámci mesiaca. V odvolaní uviedol, že pokiaľ rozsudok okresného súdu vychádza aj z podaného znaleckého posudku ustanovenej znalkyne, tento znalecký posudok vychádza zo stanoviska, v ktorom sa sekundárne prejavujú názory a stanoviská maloletej, avšak nerieši príčinu, z akých dôvodov sa maloletá k veci vyjadruje svojim spôsobom. Znalecký posudok bol vypracovaný v období, keď už faktické spolužitie rodičov bolo porušené viac ako jeden rok. Počas tohto obdobia maloletá žila u svojich starých rodičov, ktorí zabezpečovali jej výchovu, pretože navrhovateľka sa venovala svojej práci a svoj voľný čas trávila s osobou, s ktorou nadviazala známosť. V tomto období bola teda maloletá pod vplyvom starých rodičov. Staršia dcéra, ktorú majú s navrhovateľkou, žije a pracuje v A. a vracia sa do jeho domácnosti v mieste pôvodného bydliska. V záujme zachovania vzťahov medzi súrodencami a navrhovateľkou jej nebráni v stretávaní sa s nimi, staršia dcéra je plnoletá a vie dostatočne posúdiť, či má u neho vytvorené podmienky pre svoj život. Preto sa domnieva, že vhodné výchovné prostredie vie vytvoriť aj pre maloletú. Nesúhlasí s tým, aby maloletú

prioritne vychovávali starí rodičia, proti ktorým inak nemá námietky. Z uvedeného vyvodil záver, že tiež môže zabezpečiť vhodné výchovné prostredie pre maloletú. Jeho záujmom je predovšetkým zabezpečiť zachovanie dobrých súrodeneckých vzťahov medzi deťmi a cíti sa byť zodpovedný za výchovu obidvoch svojich detí. Postoj maloletej považuje za dosť subjektívny, motivovaný aj tým, že u starých rodičov má pocit väčšej voľnosti a oslobodenia spod každodenných povinností. Maloletá je aj pod vplyvom navrhovateľky, ktorá je ako osobnosť znalkyňou hodnotená ako „narcisticky orientovaná v kontakte s okolím a dosť ješitná“. Na základe uvedeného sa odporca domáhal „zrušenia“ rozsudku okresného súdu tak, že maloletá bude zverená do striedavej osobnej starostlivosti navrhovateľky a odporcu v dvojtýždňových časových intervaloch.

Navrhovateľka vo vyjadrení zo dňa 03.12.2014 (č.l. 218a-219 spisu) k odvolaniu odporcu uviedla, že so striedavou starostlivosťou o maloletú nesúhlasí. Nesúhlasila, aby maloletú vychovával odporca, ktorého život je založený na arogancii, podvodoch, klamstvách a požičovaní peňazí, ktoré nikomu včas nevráti a vo väčšej miere nevráti vôbec. Súhlasila s tým, aby sa odporca stretával s maloletou pod podmienkou, že maloletá bude so stretnutím súhlasiť. Keď bude maloletá chcieť byť u otca, tak bude môcť, ak bude chcieť od neho odísť, tak bude môcť odísť. Nechce, aby maloletú do stretnutia s odporcom niekto nútil. Poukázala na skutočnosť, že odporca sa robí inteligentným človekom, vyjadruje sa odborne a prezentuje sa ako dokonalý podnikateľ. Doma je však iný, stáva sa z neho diktátor, ktorý chce, aby bolo všetko podľa neho za každú cenu. Po takomto správaní maloletá odmieta k nemu chodiť a odporca sa vyhovára na jej zlú výchovu, resp. vplyv starých rodičov. Uviedla, že starí rodičia maloletú nevychovávali, len na ňu dohliadajú, kým je v práci, nakoľko každý druhý týždeň pracuje v poobedňajších hodinách. Maloletá už bude mať 15 rokov a má svoje záľuby, ako tanec, cvičenie a čítanie, musí sa pripravovať aj do školy, prípadne pomôže starým rodičom. Voľný čas do jej príchodu z práce má teda celkom vyplnený, je dobre výchovne zvládnuteľná a učí sa dobre, vychováva ju osobne, sú aj kamarátky. Od kedy odišli od odporcu je maloletá spokojná a šťastná. Staršia dcéra sa o k odporcovi vracala len cez víkendy, nakoľko musela u neho upratovať, postarať sa o domácnosť; sama sa rozhodla, že bude navštevovať odporcu, nakoľko potrebovala od neho finančnú podporu na štúdium. Vyjadrila názor, že lepšie výchovné prostredie pre maloletú je zabezpečené u nej ako matky.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu odporcu nevyjadril.

Vyjadrenie navrhovateľky k odvolaniu odporcu doručil odvolací súd dňa 13.02.2015 (č.l. 236 spisu) odporcovi a kolíznemu opatrovníkovi na vedomie.

Dňa 20.02.2015 doručil odporca okresnému súdu písomné podanie označené ako „návrh na doplnenie dokazovania“ (č.l. 245 spisu), ktoré okresný súd dňa 02.03.2015 doručil odvolaciemu súdu; v podaní odporcu uviedol, že tvrdenia navrhovateľky nie sú pravdivé, sú zavádzajúce za účelom nezistenia pravdy. Navrhol vypočuť staršiu dcéru najmä z dôvodu tvrdenia navrhovateľky ohľadne pohľadu a vnímania celej udalosti a spolužitia staršej dcéry s nim; tiež navrhol zistiť u zamestnávateľa navrhovateľky, aké je jej presné pracovné zaradenie a v akých pracovných zmenách pracuje, a to z dôvodu preukázania, či objektívne môže poskytnúť celodennú starostlivosť maloletej, nakoľko podľa jeho vedomia trávi čas u zamestnávateľa každý deň do 17:00 hod.; podotkol, že sa tiež považuje za čestného človeka a chce deti vychovávať k zodpovednosti za svoje rozhodnutia a k pravdivosti.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a) O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správne skutkové a právne závery. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo

veci a stotožňuje sa so záverom okresného súdu, že sú splnené podmienky na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti navrhovateľky a určenie výživného v stanovenej sume. Odvolacie námietky otca nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. V podrobnostiach preto odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Vzhľadom na odvolacie námietky odporcu odvolací súd udáva, že podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa; ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Zákon o rodine síce v tomto ustanovení upravuje striedavú osobnú starostlivosť ako formu osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa na čas po rozvode, pri rozhodovaní však dôsledne ukladá súdu skúmať záujem dieťaťa na takomto usporiadaní výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva. V prípade, že aspoň jeden z rodičov prejavil o túto formu starostlivosti záujem je tak ochrana záujmu dieťaťa jediným legitímnym dôvodom na jeho zverenie do osobnej starostlivosti jedného z rodičov a nie do ich striedavej osobnej starostlivosti. Zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov navrhol len odporca, preto okresný súd správne skúmal či striedavá osobná starostlivosť rodičov je v záujme maloletej a prostredníctvom nariadeného znaleckého dokazovania spolu s ostatnými vykonanými dôkazmi si zabezpečil dostatočný podklad pre svoje rozhodnutie a najmä pre zistenie záujmu maloletej na zo strany odporcu navrhovanej striedavej osobnej starostlivosti. V tomto smere vyhodnotil dokazovanie za dostačujúce aj odvolací súd a napriek návrhu odporcu sa nepriklonil k jeho doplneniu, keď výsluch staršej dcéry účastníkov konania ani dopyt na zamestnávateľa navrhovateľky nepovažoval za potrebný pre rozhodnutie o podanom odvolaní (otázka spolužitia odporcu so staršou dcérou nebola predmetom konania a súčasne z konania nevyplynul záver, že pracovné povinnosti navrhovateľky predstavujú prekážku v jej starostlivosti o maloletú).

Pri zisťovaní záujmu maloletého dieťaťa na určitej forme výkonu rodičovských práv a povinností k nemu berie súd do úvahy rôzne kritériá, medzi ktoré patrí (1) existencia príbuzenského vzťahu medzi dieťaťom a osobou, ktorej sa má zveriť do osobnej starostlivosti, (2) miera zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade zverenia do osobnej starostlivosti konkrétnej osoby, (3) schopnosť osoby usilujúcej sa o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti zaistiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby a (4) názor (pranie) dieťaťa; súd je povinný vziať do úvahy aj ďalšie kritériá pokiaľ to odôvodňujú špecifické okolnosti posudzovanej veci. Napriek tomu, že názor (pranie) dieťaťa je len jedným z kritérií pri zisťovaní záujmu maloletého dieťaťa na určitej forme výkonu rodičovských práv a povinností, v prípade dostatočnej rozumovej a emocionálnej vyspelosti dieťaťa je nutné jeho prejavovaný názor (pranie) považovať za zásadné kritérium pri hľadaní jeho najlepšieho záujmu.

Maloletá v konaní prejavila jednoznačný názor o odmietnutí striedavej osobnej starostlivosti rodičov a prejavila záujem zostať v osobnej starostlivosti navrhovateľky. Znalčka vyhodnotila maloletú ako dostatočne intelektovo vyspelú, výchovne dobre zvládnutú a samostatnú osobnosť, ktorá dokáže posúdiť a zvážiť svoje potreby a záujmy s tým, že o jej názory sa dá oprieť; súčasne znalčka akcentovala intenzívnejšiu emocionálnu potrebu maloletej vo vzťahu k navrhovateľke, ktorú potrebuje ako svoju dôverníčku. Vzhľadom na samostatnosť maloletej neobstojí podľa odvolacieho súdu námietka odporcu v odvolaní, že maloletá je pod vplyvom starých rodičov, keď naopak výsledky dokazovania pre tento záver neponúkajú žiadne podklady. Odvolací súd nespochybňuje prejavovaný záujem odporcu o starostlivosť o maloletú ani jeho schopnosť zabezpečiť jej starostlivosť, nateraz však vzhľadom na prejavovaný názor maloletej, závery znaleckého dokazovania a výsledky ostatného dokazovania dospel v zhode s okresným súdom k záveru, že zverenie maloletej do osobnej starostlivosti navrhovateľky je v jej záujme a zodpovedá jej potrebe zachovania stability výchovného a emocionálneho prostredia vzhľadom na aktuálnu fázu jej osobnostného vývinu. Vplyv odporcu na maloletú bude dostatočne zabezpečený prostredníctvom stretnutí, ktoré neboli okresným súdom žiadnym spôsobom obmedzené. V ostatnom poukazuje odvolací súd na vyčerpávajúce odôvodnenie rozsudku okresného súdu vrátane odôvodnenia výroku o výške výživného, ktorý odporca v odvolaní žiadnym spôsobom nespochybňoval a aj odvolací súd dospel k záveru o jeho správnosti vzhľadom na zistené schopnosti a možnosti odporcu a aktuálne

potreby maloletej. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil vrátane závislého výroku o trovách konania, ktorý bol odôvodnený charakterom konania o rozvod manželstva.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie mohlo začať i bez návrhu. Keďže konanie v prejednávanej veci mohlo začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.) odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.